

Indre Østfold kommune
Postboks 34
1861 TRØGSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øystein Solaas, 32266713

Dispensasjon - Tiltak i vassdrag - Indre Østfold 50/161 - 3/1 - 49/1 - Bakkegata - Kolstadbekken - hogst i kantsone

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus gir Indre Østfold kommune, Julianne Busch By, Øyvind Kristoffer By og Hanne Bjørstad Kallarberg dispensasjon til fjerning av kantvegetasjon langs fire strekninger på til sammen ca. 12 meter langs Kolstadbekken, med sidebekk, på gbnr. 50/161, 3/1 og 49/1 i Indre Østfold kommune.

Vedtaket er fattet med hjemmel i vannressursloven § 11 tredje ledd, og er gitt på vilkår. Etter avsluttet hogst skal det sendes rapport med fotodokumentasjon til Statsforvalteren.

Vi forutsetter at dere har innhentet nødvendige tillatelser etter plan- og bygningsloven og annet relevant regelverk.

Vedtaket kan påklages innen tre uker. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

Vi viser til søknad mottatt 06.10.2026 om dispensasjon til hogst i kantsonen langs vassdrag, samt tilleggsinformasjon mottatt 08.12.2026. Det er HRP AS ved Borghild Moe som søker på vegne av dere som grunneiere. Svaret på søknaden går til dere fordi dere som grunneiere er ansvarlige for å opprettholde kantsonen.

Bakgrunn

Søknaden

Det søkes om dispensasjon til å fjerne kantvegetasjon i forbindelse med anleggelse av overvannsledninger på gbnr. 50/161, 3/1 og 49/1 i Indre Østfold kommune. Tiltaket innebærer fjerning av kantvegetasjon langs 4 strekk langs Kolstadbekken og en sidebekk til denne. Det søkes om å fjerne ca. 3-4 meter av kantvegetasjonen for hvert strekk, totalt 12 meter for hele tiltaket.

Kantvegetasjonen som det søkes om å fjerne består av løvskog, med innslag av varmekjær løvskog. Hogst av trær vil begrenses mest mulig. Stubber beholdes der det er mulig, for naturlig gjenvækst. Topplag og røtter legges til side og tilbakeføres etter at arbeidene med overvannsledningene er

ferdig. Videre planlegges naturlig revegetering, og eventuelt planting av stedegne løvtrær eller frøblanding, etter at arbeidene er gjennomført.

Tiltaket omfatter fysiske tiltak i vassdraget. Østfold fylkeskommune har gitt tillatelse til tiltaket etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. NVE har vurdert at tiltaket ikke krever ytterligere behandling etter de delene av vannressursloven NVE er myndighet for. NVE påpeker i sin vurdering at det er påvist kvikkleire i tiltaksområdet.

Kunnskapsgrunnlag

Kolstadbekken og sidebekken er en del av vannforekomsten Kolstadbekken i Vann-Nett (id. 002-697-R). Vannforekomsten har svært dårlig økologisk tilstand på grunn av tilstanden til bunnfaunaen. Det er svært dårlig tilstand for nitrogen og dårlig tilstand for fosfor. Den kjemiske tilstanden er ikke klassifisert. Det er i hovedsak punktutslipp fra regnvannsoverløp som gjør at miljømålene ikke blir nådd. Overløp fra kommunalt avløpsnett er ofte registrert som «punktutslipp fra regnvannsoverløp».

Kolstadbekken ved to av områdene er registrert som naturtypen viktig bekkedrag i fagsystemet Naturbase (*Kolstadbekken*, BN00076326). I naturtypens faktaark anbefales det at det ikke hogges langs bekken.

Det er registrert edelkreps i Glomma, i nærheten til utløpet til Kolstadbekken. Edelkreps er vurdert som sterkt truet på norsk rødliste for arter 2021 og er en art av nasjonal forvaltningsinteresse.

I nærheten av tiltaksområdene er det registrert egghaukesjegg, som er en karplante som er vurdert som sårbar på norsk rødliste for arter 2021. Det er også registrert storrap i nærheten av tiltaksområdet. Storrap er en karplante som er vurdert som nær truet på norsk rødliste for arter 2021.

Området er kartlagt etter Miljødirektoratets instruks for kartlegging av naturtyper på land.

Tiltaksområdene ligger innenfor et område hvor grunnen er registrert som «Hav- og fjordavsetning, sammenhengende dekke, stedvis med stor mektighet» i NGUs løsmassedatabase. Videre påpeker NVE i sin vurdering at det er påvist kvikkleire i tiltaksområdet. Det er sannsynlig at det er leire i tiltaksområdene.

Lovgrunnlag

Kantsoner langs vassdrag er sikret gjennom vannressursloven § 11. I paragrafens første ledd heter det «langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr».

Statsforvalteren kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra kravet om kantsoner. Dette forutsetter at fordelene må være vesentlig større enn ulempene. For å sikre kantsonens biologiske funksjon kan vi sette vilkår om hvordan hogsten skal gjennomføres.

Hogst av kantvegetasjon og kjøring med maskiner kan påvirke bakkestabilitet og føre til økt risiko for ras og skred. Statsforvalteren er ikke myndighet for ras og skred. Disse forholdene er ikke vurdert i denne dispensasjonen. Kommunen og NVE er riktig myndighet for det som gjelder ras og skred.

Statsforvalterens vurdering

Statsforvalteren har vurdert omsøkt tiltak etter vannressursloven § 11 og har i vurderingen lagt vekt på naturmangfoldlovens prinsipper etter naturmangfoldloven § 7. Vi har også trukket inn vannforskriften i vurderingen av om dispensasjon skal gis. Ifølge vannforskriften § 4 om miljømål skal tilstanden i overflatevann «beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand».

Kantsoner langs vassdrag har en svært viktig funksjon for livet i vann og arter som lever langs bekken. Kantvegetasjonen reduserer erosjon og avrenning fra land og gir skygge og insektføde for fisk i vassdraget. Den er også et viktig habitat for blant annet fugler og pollinerende insekter. Ideelt sett bør kantvegetasjonen være robust, flersjiktet og bestå primært av stabile løvtrær, busker og kratt.

Kantvegetasjonen det søkes om å hogge har en viktig økologisk funksjon for Kolstadbekken, blant annet ved å binde jord og forhindre erosjon og partikkelspredning. Videre er den viktig for livet i bekken og langs denne. Kantvegetasjonen er også viktig for naturtypen *Kolstadbekken*. Vi vurderer at det omsøkte tiltaket vil påvirke kantsonens økologiske funksjon og naturtypen *Kolstadbekken* negativt frem til ny kantvegetasjon er etablert. Vi forventer ingen varig negativ påvirkning på naturtypen *Kolstadbekken*.

Formålet med tiltaket er å etablere nye overvannsledninger, noe som vil redusere belastningen på avløpsnett, og forventes å redusere overløp av avløpsvann til Kolstadbekken. Dette vil på sikt kunne bedre miljøtilstanden i Kolstadbekken. Vi vurderer at tiltaket er samfunnsnyttig, blant annet ved å kunne gi en bedre miljøtilstand i Kolstadbekken. Vi vurderer videre at samfunnsnyttien av tiltaket overstiger den negative effekten tiltaket vil ha på kantsonens økologiske funksjon, og gir derfor dispensasjon til tiltaket.

Det er sannsynlig at det er leire i tiltaksområdet. Leire eroderes i mange tilfeller lettere enn andre typer jordsmonn og leirpartikler transporteres lengre i vann og gjør mer skade for vannlevende organismer. Trær og annen vegetasjon er svært viktig for å stabilisere leira og forhindre erosjon. Det er derfor sannsynlig at tiltaket vil kunne medføre økt erosjon og partikkelspredning til Kolstadbekken frem til ny vegetasjon blir etablert. For å redusere perioden tiltaksområdet står åpent, stiller vi vilkår om tiltaksområdet skal beplantes med stedegne løvtrær. Løvtrærne skal plantes så raskt som mulig etter at arbeidene er gjennomført, fortrinnsvis i samme vekstsesong som hogsten. Dette vil redusere erosjonen i tiltaksområdet og redusere partikkelspredningen i Kolstadbekken.

Omsøkt tiltak kan føre til en midlertidig økt partikkelspredning i bekken nedstrøms tiltaksområdet, både i forbindelse med markslitasje fra eventuelle maskiner under hogst og ved svekket stabilitet til bekkekanten frem til ny kantvegetasjon er blitt etablert. Med de vilkår som stilles til dispensasjonen forventer vi ingen varig forringelse av vannkvaliteten i vannforekomsten *Kolstadbekken*. På samme grunnlag forventer vi ingen negativ påvirkning på edelkreps i Glomma.

Vi forventer ikke at de registrerte forekomstene av egghaukesjegg og storraipp vil påvirkes negativt av tiltaket. Det kan være rødlistearter i tiltaksområdene som ikke er registrert. Vi forventer at dere er oppmerksomme på om det er rødlistearter i tiltaksområdet, og at det tas hensyn slik at eventuelle rødlistearter ikke påvirkes negativt av tiltaket.

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet og tiltakets konsekvenser vurderes som tilstrekkelig for å oppfylle kravet i naturmangfoldloven § 8. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 vektlegges

derfor ikke i denne saken. Vi vurderer at tiltaket samlet sett ikke vil ha en varig forringende effekt på vassdrag og naturmangfold. Forutsatt at arbeidet utføres på de vilkår som framgår av vedtaket og søknaden, mener Statsforvalteren at den samlede belastningen etter naturmangfoldloven § 10 er å anse som akseptabel og at kravet til miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder i naturmangfoldloven § 12 er ivarettatt. Kostnadene som følge av vilkårene bæres av tiltakshaver jf. naturmangfoldloven § 11.

Vi vil gjøre oppmerksom på at vindfall ikke alltid er negativt, da død ved er et viktig element i kantsonen. Vindfall som ikke forårsaker fare for avrenning og erosjon er positivt for kantsonenes økologiske funksjon. Både liggende og stående død ved i ulike nedbrytningsstadier er viktig for det biologiske mangfoldet av insekter, sopp, moser og lav. Hele 1/3 av artene i skog lever i død ved. Vi oppfordrer til å lage høystubber i kantsonen. Dette er positivt for det biologiske mangfoldet på sikt, og samtidig skaper det lys i kantsonen slik at lyselskende treslag kan etablere seg.

Konklusjon

Vi vurderer at det foreligger tilstrekkelig grunnlag til å gi dispensasjon fra vannressursloven § 11. Det stilles vilkår til dispensasjonen.

Vedtak

Statsforvalteren gir Indre Østfold kommune, Julianne Busch By, Øyvind Kristoffer By og Hanne Bjørstad Kallarberg dispensasjon til fjerning av kantvegetasjon langs fire strekninger på til sammen ca. 12 meter langs Kolstadbekken, med sidebekk, på gbnr. 50/161, 3/1 og 49/1 i Indre Østfold kommune.

Vedtaket er fattet med hjemmel i vannressursloven § 11 tredje ledd, på bakgrunn av tiltaksbeskrivelsen oppgitt i søknaden.

Vedtaket om dispensasjon gjelder på følgende vilkår:

- Det skal ikke fjernes mer kantvegetasjon enn det som er nødvendig for å gjennomføre arbeidene med VA-nettet. Løvtrær skal fortrinnsvis stubbes så høyt som mulig.
- Det skal ikke plantes gran innen 15 meter fra begge sider av bekken, men legges til rette for etablering av en flersjiktet kantsoner med løvtrær i kantsonens fulle bredde.
- Etter at arbeidene med VA-nettet er gjennomført skal det plantes stedegne løvtrær i kantsonen, der hvor kantvegetasjonen er blitt fjernet. En betydelig del av beplantningen skal bestå av 1-2 meter høye trær. Trærne skal fortrinnsvis plantes i samme vekstsesong som kantsonen blir fjernet.
- Hogsten og bortkjøringen av tømmeret skal foregå på en skånsom måte som i minst mulig grad skader løv- og krattvegetasjon eller forårsaker sår i terrenget.
- Skader på bredden som kan øke faren for erosjon eller som kan føre til forringelse av vassdraget, skal unngås.
- Kjøring med maskiner i kantsonen og vassdraget skal begrenses mest mulig.
- Trærne skal felles bort fra vassdraget, og hogstavfall skal ikke ligge igjen i vassdraget slik at det kan oppstå hindringer for vannets frie vei
- Det skal utvises aktsomhet for å hindre spredning av fremmede arter.
- Senest en måned etter avsluttet hogst skal det sendes en rapport med fotodokumentasjon til Statsforvalteren.
- Den eller de som utfører tiltakene skal være kjent med og ha forstått planene og forutsetningene for tillatelsen.

Dispensasjonen er gyldig i tre år fra vedtakets dato.

Vi har vurdert tiltaket som vassdragsmyndighet etter vannressursloven § 11. Du er selv ansvarlig for å innhente eventuell nødvendig tillatelse/dispensasjon etter andre regelverk. Vi forutsetter at PEFC skogstandard følges der denne gjelder.

Klageadgang

Dere eller andre med rettslig klageinteresse kan klage på dette vedtaket i henhold til forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage sendes til Statsforvalteren som forbereder saken for endelig behandling hos Energidepartementet.

For at klagen skal bli behandlet må dere sende den innen tre uker etter at dette vedtaket kom fram til dere. For andre med rettslig klageinteresse gjelder fristen fra de fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. I klagen må du angi hva du mener vedtaket i saken burde være.

Denne tillatelsen gjelder fra vedtakets dato. Dersom det kommer klager kan klager be oss om å vurdere om tiltaket likevel ikke skal gjennomføres før klagen er behandlet. Dere vil bli i så fall bli orientert om vår beslutning.

Med hilsen

Andreas Røed
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Øystein Solaas
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
HRP AS

Mottakerliste:

Indre Østfold kommune	Postboks 34	1861	TRØGSTAD
Julianne Busch By	Kolstadveien 48	1814	Askim
Øyvind Kristoffer By	Kolstadveien 48	1814	Askim
Hanne Bjørstad Kallarberg	Trøgstadveien 69	1808	Askim